

Dordt in het kort!

Inleiding GROEI: 25 april 2007

Door Marloes van Riemsdijk

Uit de enquête kwam een vraag over de synode van Dordrecht. Een moeilijk en uitgebreid onderwerp maar we gaan het er vanavond toch over hebben, zij het de grote lijnen. Vandaar de titel Dordt in het kort.

Als het goed is, heeft u in ieder geval 1 of 2 keer per week uw psalmboek in de hand en als u dan eens verder bladert dan de psalmen komt u als eerste bij de Drie Formulieren van Enigheid. Daartoe behoren de Heidelbergse Catechismus, de Nederlandse Geloofsbelijdenis en als laatste de Dordtse Leerregels. Zij vormen samen de belijdenis van onze kerk. De eerste 2 kennen we wel. Maar die derde, de Dordtse Leerregels, daar zullen sommigen van ons de inhoud niet van weten. Anderen kennen de inhoud maar al te goed en hebben er een heel negatief beeld bij. Dat gaat over de uitverkiezingsleer. Men denkt aan donderpreken en mensen die hun leven lang afwachten of ze misschien tot de weinigen behoren die uitverkoren zijn. Het evenwicht dat de Bijbel zo mooi heeft, is bij deze uitleg volledig weg.

Tijdens de voorbereidingen leerde ik hoe belangrijk het ook voor ons is om de verkiezingsleer goed te begrijpen. Op een middag liep ik bij een oudere mevrouw binnen die de laatste weken ineens hard achteruit ging en vroeg hoe het met haar was. Ze antwoordde: “het gaat geestelijk niet zo goed.” Bekende vragen als “Is het wel voor mij?” vlogen haar aan. Al snel kwam de vraag: “Wat als ik niet uitverkoren ben?”

Deze vrouw werd juist op dit moeilijke moment in haar leven aangevochten in haar geloof. Ze sliep niet meer en ze vertelde dat ze de hele nacht door de satan werd lastig gevallen. Ze zei hele nachten de geloofsbelijdenis op.

Wat zou u tegen haar gezegd hebben? En wat als u zelf op deze manier wordt aangevochten in uw geloof? Welke Bijbelteksten zou u opzoeken?

Waarom vormen deze formulieren eigenlijk nog steeds de belijdenis van onze kerk als ze zoveel onzekerheid brengen? Waarom staan ze nog steeds achter in ons psalmboekje? En waarom zeggen de Dordtse vaders zelf, dat deze leer tot troost is?

We zullen vanavond zien dat de Dordtse Leerregels over veel meer gaan dan alleen de leer van de uitverkiezing en dat het niet zo vreemd is dat er om deze leer begin 17^e eeuw zelfs een burgeroorlog in de Republiek dreigde en deze bijna uit elkaar viel.

Ik wil hier nog wel even met nadruk zeggen dat het niet mijn bedoeling is vanavond de verkiezingsleer te bediscussiëren. Vanavond geef ik puur de historische kant weer en daarbij de theologische inhoud van beide partijen. Het is vooral mijn bedoeling te laten zien wat er eigenlijk ten diepste op het spel stond.

Onenigheid op de faculteit

Als we in deze geschiedenis stappen is de Republiek verwickeld in de 80 jarige oorlog tegen Spanje. Op de Leidse faculteit krijgt de hoogleraar **Fransiscus Gomarus**, tegen zijn bezwaren in **Jacobus Arminius** als nieuwe collega. De reden van zijn bezwaar wordt al snel duidelijk als de verschillen tussen beiden wat betreft de verkiezingsleer zichtbaar worden.

Het gaat als een lopend vuurtje door het land dat de hoogleraren in Leiden in een conflict verwickeld zijn.

Ik zal proberen om het verschil tussen beiden wat betreft de verkiezingsleer weer te geven en te laten zien wat een belangrijk gevolg van het verschil is.

Binnen de gereformeerde leer kent men twee visies op de verkiezingsleer. Het supralapsarisme en het infralapsarisme. Bij het **supralapsarisme** plaatst men de verkiezing van God voor de zondeval. (supra is boven / voor, lapsus is zondeval). God kiest dan uit het nog niet geschapen menselijke geslacht, dus nog voordat men iets heeft gedaan, sommigen wel (verkiezing) en anderen niet (verwerping). Gomarus hing deze leer aan.

Bij het **infralapsarisme** plaats men de verkiezing na de zondeval. (infra is onder / na). God kiest dan uit het gevallen zondige menselijk geslacht, die dus allemaal de dood verdienen, sommigen en laat de anderen in hun val liggen. Bij beide is er dus sprake van een verkiezing en een verwerping op grond van Gods wil zonder dat daar iets van de mens bij komt. Daarom spreekt men van **dubbele predestinatieleer**. (= voorbeschikking) Als je uitverkoren bent, schenkt God je zijn genade en het geloof en anders niet. Je bent voorbestemd voor het één of voor het ander.

Als mens willen wij niet zo aan deze leer. Het geheel klinkt ons onrechtvaardig in de oren. We zijn volledig afhankelijk van God en hebben als mens niets in te brengen.

Dat vond Arminius nu ook. Hij vond dat beiden een systeem ontwikkelden, waarin **alles al vast ligt** en de vrijheid en de verantwoordelijkheid van de mens in de knel komen. Ook was zijn grote bezwaar dat **God tot auteur van de zonde** wordt gemaakt. Want als je verworpen bent is dat de reden dat je niet gaat geloven en de reden dat je een zondig leven lijdt. Dus de mens is niet langer verantwoordelijk voor zijn zondige daden maar God en zijn verwerping. Arminius wil de zonde veel dichterbij de vrije wil van de mens brengen.

Nee, zei Arminius, God **voorziet** wie in Christus gaan geloven en die verkiest Hij. Arminius plaatst de verkiezing daarmee dus na de val en na het geloof of ongeloof van een mens.

Volgens Arminius heeft God de mens met een **vrije wil** geschapen en de mens is deze bij de zondeval niet verloren, daardoor kan de mens zelf kiezen of hij wel of niet ingaat op de genade die hem in Christus wordt aangeboden.

Dat klinkt ons beter in de oren. Het geloof in Christus lijkt centraal te staan en we hebben zelf ook nog iets in te brengen met onze eigen vrije wil.

Maar laten we niet te snel roepen dat we het wel met hem eens zijn, want de leer van Arminius heeft vergaande gevolgen. Ik zei niet voor niets, Christus **LIJKT** centraal te staan. Want Arminius legt het accent zo op het wel of niet geloven in Christus, dat de mens in het centrum komt te staan en de verkiezing ten diepste de beslissing van de mens wordt. God sluit zich in deze leer namelijk aan bij de vrije wil van de mens.

De gereformeerde traditie leert ons dat de rechtvaardiging enkel en alleen de genade van God is en dat deze genade onvoorwaardelijk is. Het "**sola gratia**".

Maar bij Arminius wordt de verkiezing en de genade **voorwaardelijk**. De voorwaarde is het geloof van de mens.

Er zijn nog veel meer belangrijke gevolgen, maar ik denk dat u al wel ziet, dat er toch wel iets meer aan de hand was dan alleen een verschil over de verkiezingsleer.

De pamflettenstrijd

Arminius overlijdt, maar het conflict over de predestinatie breidt zich hoe langer hoe meer uit. Een nieuw middel doet zich daarbij voor. Pamfletten. Een enorme stroom van deze geschriften komt tot stand. De pamfletten werden in het Nederlands geschreven en waren dus laagdrempelig. Daardoor werden ze onder het volk gelezen en hadden ze een grote impact. De schrijvers vallen met verbaal geweld hun tegenstanders aan. De pamfletten wemelen van verdachtmakingen, persoonlijke laster, halve waarheden, sarcastische en cynische uithalen naar de tegenstander. Deze pamflettenstrijd heeft het conflict dan ook alleen maar verergerd.

In de tijd dat de godsdienstige tegenstellingen steeds groter worden, vindt het eerste meningsverschil plaats tussen Prins Maurits, de opperbevelhebber van het leger en raadspensionaris Oldenbarnevelt van de Staten Holland en West-Friesland. Het gaat om een eventuele vrede met Spanje. Spanje wil onderhandelen en Oldenbarnevelt voelt daar wel voor, maar Prins Maurits wil doorvechten. In 1609 wordt toch het Twaalfjarig Bestand afgekondigd. Dit zou rust moeten brengen in de republiek, maar door het godsdienstige conflict wordt het steeds onrustiger.

Remonstrantie

Omdat de Arminianen zich binnen de kerk niet meer veilig voelen en zij vinden dat de overheid volgens de Bijbel het hoogste gezag heeft over kerkelijke zaken besluiten ze hulp te zoeken bij de Staten van Holland en West-Friesland.

Zij stellen onder leiding van Wtenbogaert, de hofpredikant van prins Maurits, die na de dood van Arminius de leider van de Arminianen is geworden vijf artikelen op over de predestinatieleer. In 1610 wordt deze Remonstrantie aangeboden aan Oldenbarnevelt. Vanaf nu worden de Arminianen, remonstranten genoemd.

Oldenbarnevelt vind het alleen om politieke redenen belangrijk dat de eenheid in de kerk bewaard blijft. Een verscheurde kerk betekent onmacht tegenover Rome. Een verscheurde staat betekent onmacht tegenover Spanje. Volgens Oldenbarnevelt moeten in 's lands belang de meningen overbrugd worden. Voor zijn politieke strategie is het niet belangrijk wie er gelijk heeft, maar wie daar over beslist en dat is de overheid.

Mede om die reden reageren de Staten in een verklaring naar de kerk waarin zij schrijven dat men predikanten met gevoelens als beschreven in de Remonstrantie met liefde moet dulden. Dit veroorzaakt grote opschudding. De kerk kan het hier onmogelijk mee eens zijn. Ze erkent wel het gezag van de overheid, maar zij wil vrij zijn als het gaat om de geloofsleer. Nu komen kerk en Staat tegenover elkaar te staan.

De Contra-Remonstrantie

In 1611 wordt een conferentie belegd onder leiding van de Staten van Holland en West-Friesland, waarin de twee partijen met elkaar in gesprek worden gebracht. De Gomaristen dienen als reactie op de Remonstrantie een geschrift in dat de naam, de Contra-Remonstrantie krijgt. De Gomaristen heten vanaf dan de contra-remonstranten.

Deze conferentie lijkt een stap in de goede richting. Ze geeft beide partijen hoop op een goede afloop van het conflict. Men gaat een eerlijk debat aan en maakt punten waarover op een

Nationale Synode gesproken moet worden. Maar de Staten komen hun belofte om de zaak meteen aan te pakken niet na. Het vertrouwen van de contra-remonstranten in de overheid daalt tot een minimum.

In steeds meer gemeenten is het klimaat verziekt en het conflict krijgt langzaam het karakter van een drama.

De periode van 1612-1618

De remonstranten nemen door de steun van Oldenbarnevelt en Wtenbogaert in aantal toe. Nu beginnen de contra-remonstranten zich onveilig te voelen. Ze zijn bang dat de kerk en daarmee de ene stad van de andere zal scheuren. Omdat het kwaad zich reeds door alle provincies verspreid heeft, is volgens hen het beste middel om erger te voorkomen nog steeds een nationale synode. Maurits is niet onwelwillend maar Oldenbarnevelt houdt op formele gronden een besluit tegen.

Politieke context

Dit beleid van Oldenbarnevelt is alleen te begrijpen vanuit een breder politiek kader. Spanje wil in 1611 opnieuw vredesbrekingen met de Republiek, maar stelt als een van de voorwaarden dat rooms-katholieken godsdienstvrijheid krijgen. Oldenbarnevelt voelt wel iets voor vredesbesprekingen met Spanje en voert een beleid dat gericht is op een tolerante, open kerk. Engeland, bevreesd om de Republiek te verliezen in de strijd tegen Spanje, neemt Maurits op in de Orde van de Kousenband.

Zo komt Oldenbarnevelt definitief tegenover Maurits te staan, met de gereformeerde kerk tegen de remonstranten.

In deze jaren beginnen de classes te scheuren. Gemeenteleden die calvinistische predikanten willen horen, trekken weg uit de eigen woonplaats waar een remonstrant predikant staat, om in een naburige plaats een contraremonstrantse predikant te horen. Zij worden in de volksmond “slijkgeuzen” genoemd.

Resolutie tot vrede der kercken

Als verschillende pogingen om de twee partijen dichter bij elkaar te brengen mislukken, vaardigen de staten van Holland op aanraden van Oldenbarnevelt in 1614 de “Resolutie tot vrede der kercken” uit. In deze resolutie constateren de staten een diepgaande godsdienstige twist. Er mag hierover wel vriendschappelijk worden gesproken op de faculteiten maar op de preekstoel mag de leer van de contraremonstranten niet langer gepreekt worden. Deze resolutie zaait natuurlijk nog grotere verdeeldheid. Een jaar later bieden de Staten zelfs hulp aan, aan de steden en dorpen die de resolutie respecteren.

Een contraremonstrantse theoloog schrijft: “het houden van samenkomsten in de stad tracht de overheid op aanraden van Hugo de Groot door zware boeten te beletten, maar nu de kerk zich daardoor van haar voornemen niet laat afschrikken, begint men haar bitter te vervolgen. De één na de ander die zijn huis of werkplaats voor de prediking had open gesteld, werd in zijne nering getroffen of met boete en “ontpoorting” gestraft.”

De Scherpe resolutie

Oldenbarnevelt komt met een nieuw plan. In 1617 vaardigen de staten van Holland en West-Friesland de “Scherpe resolutie” uit waarin staat dat het houden van een nationale synode in strijd is met de hoogheid en de gerechtigheid van Holland en dat de regenten van de steden gemachtigd worden om waardgelders in diens te nemen zodat de steden eventuele oproer in de kiem kunnen smoren.

Waardgelders waren soldaten in dienst van de stad, die niet vielen onder de bevoegdheid van Prins Maurits. Als steden waardgelders in dienst namen negeerden zij dus direct het gezag van

de Staten Generaal en Maurits als opperbevelhebber van het leger van de Unie. Ook in andere provincies worden de maatregelen tegen de Contraremonstranten verscherpt.

De ontknoping

De ontknoping nadert. Maurits zelf had al eerder sympathie gekregen voor de partij van de contraremonstranten na een botsing met zijn hofpredikant Wtenbogaert. Wanneer de contraremonstranten de leegstaande Kloosterkerk in bezit nemen, staat Maurits dat toe. Sterker nog, een paar weken later breekt hij met zijn gewoonte om naar de hofkapel te gaan en gaat hij demonstratief bij de contraremonstranten in de Kloosterkerk ter kerke. De scheiding tussen Oldenbarnevelt en Maurits is een feit. Zij staan nu openlijk tegenover elkaar. De Scherpe resolutie vormt hier de bezegeling van.

De Republiek stevent aan op een burgeroorlog en wordt op deze manier een prooi voor de vijand. Het voortbestaan van de Republiek is in gevaar.

Dan komt Maurits met zijn leger in actie. Hij creëert in diverse provincies een draagvlak voor het houden van een nationale synode en trekt vervolgens naar Utrecht en beveelt op de Neude alle waardgelders om de wapens neer te leggen. Zij gehoorzamen onmiddellijk en de stadsregering wordt omgezet. De Domkerk stroomt vol voor een dankdienst. De Staten Generaal beveelt vervolgens de afdanking van alle waardgelders. Allen die weigeren zullen worden terecht gesteld. Onder andere Oldenbarnevelt en Hugo de Groot worden gevangen gezet. De meeste zullen uit hun geschiedenisboekje nog wel weten hoe het met hen is afgelopen. Wtenbogaert vlucht.

Zo breekt Maurits met een rondreis langs Hollandse steden de macht van de remonstranten en ligt de weg naar de nationale synode open!

De Nationale Synode

Deze nationale synode werd gehouden in Dordrecht gehouden van november 1618 tot mei 1619. Er kwamen 58 Nederlandse en 28 buitenlandse theologen samen in 280 zittingen.

Op 6 december zijn de Remonstranten voor het eerst in de synode aanwezig. Ze krijgen een plaats aan een aparte tafel in het midden van de zaal. Ze zitten er dan ook niet als partij maar als gedaagde. De synode dringt er meerdere keren op aan dat de remonstranten hun mening geven over de vijf artikelen. Zij weigeren die te geven omdat zij een eerlijk debat willen en het op hun manier willen doen en niet in de volgorde die de synode bepaalt heeft. Door het tegenwerken van de remonstranten wordt de sfeer steeds grimmiger totdat na bijna een maand getouwtrek De voorzitter, Johannes Bogerman, opstaat en de remonstranten woedend wegstuurt. De vijf artikelen worden daardoor zonder de remonstranten besproken en de "Dordtse Leerregels" of "de vijf artikelen tegen de remonstranten" worden zonder hen opgesteld en aangenomen als derde belijdenisgeschrift van de Gereformeerde kerk.

Ook worden er tuchtmaatregelen genomen. De synode besluit de remonstrantse gedaagden uit hun ambt te ontheffen. Ze moeten een acte ondertekenen waarin zij zich van hun ambtelijk werk zullen onthouden. Die dit weigeren worden bevolen het land te verlaten.

Remonstrantse samenkomsten zijn verboden en er staan zware straffen op overtreding van de regels. De remonstranten zouden pas na de dood van Prins Maurits weer meer vrijheid krijgen.

De Dordtse Leerregels.

Maar nu weten we nog steeds niet wat er nu in die Dordtse Leerregels staat. Daarom zullen we deze even kort doorlopen.

De Dordtse vaders beginnen met een inleiding waarin zij aangeven dat de kerk nog steeds bestaat door de tegenwoordigheid van Christus in Zijn kerk. Anders zou zij allang door bedrieglijke dwalingen te niet gedaan zijn.

Zij zien door de eeuwen heen en nu in het ontstaan van de Dordtse Leerregels de hand van God. Zij zijn dankbaar dat Hij dwars door alles heen, ook nu weer Zijn kerk bewaart heeft voor de dwalingen van Arminius en zijn volgelingen.

Daarna volgen de Dordtse Leerregels de lijn van de vijf artikelen van de Remonstrantie. De vijf hoofdstukken zijn telkens opgebouwd uit artikelen die de gereformeerde leer uiteenzetten met daarna artikelen die bepaalde dwalingen verwerpen.

Het eerste hoofdstuk heet: Van de Goddelijke verkiezing en verwerping.

Ik zal de eerste 2 artikelen even voorlezen zodat u een idee heeft.

1-1. Aangezien alle mensen in Adam gezondigd hebben, en des vloeks en eeuwigen doods zijn schuldig geworden, zo zou God niemand ongelijk hebben gedaan, indien Hij het ganse menselijke geslacht in de zonde en vervloeking had willen laten en om de zonde verdoemen, volgens deze uitspraken van den apostel: De gehele wereld is voor God verdoemelijk. Zij hebben allen gezondigd, en derven de heerlijkheid Gods (Rom. 3:19, 23). En: De bezoldiging der zonde is de dood (Rom. 6:23).

1-2. Maar hierin is de liefde Gods geopenbaard, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon in de wereld gezonden heeft, opdat een iegelijk, die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe (1 Joh. 4:9; Joh. 3:16).

In deze twee artikelen wordt de toon gezet. De Dordtse vaders gaan uit van de verlorenheid van de mens en van de liefde van God.

Zoals we al zagen hield de leer van Arminius in dat de mens ook na de zondeval niet volledig slecht is en nog een vrije wil heeft waarmee hij in staat is goede keuzes te maken en met de genade van God kan samenwerken tot zijn behoud.

Nee, zeggen de vaders, de mens is verloren en uit zichzelf tot niets goeds in staat. Maar God komt met zijn genade mensen tegemoet en schenkt hen het geloof en dit heeft God al van voor de grondlegging der wereld besloten. Degene die goed opgelet hebben, merken misschien dat de Dordtse Leerregels hier niet Gomarus volgen met zijn supralapsarische standpunt, maar voor het infralapsarische standpunt gaan. God kiest zondige mensen, die allen in zonde gevallen zijn, om hun het geloof te schenken.

De vaders geven verder aan dat God niet de auteur van de zonde is omdat Hij ook mensen in hun val zou laten liggen. Nee, zeggen ze, dat komt door hun eigen ongeloof. De mens heeft zelf, moedwillig en vrijwillig voor de zonde gekozen. Daarom is hij schuldig.

Toch ligt hier wel het zwakke punt van de leerregels en blijven hier onbeantwoorde vragen liggen. Want blijft Gods keuze niet toch vooraf gaan aan het ongeloof? Ik denk dat dit iets is waar wij met ons menselijk verstand nooit uit zullen komen.

Wat ik wel heel belangrijk vindt, is dat de synode, net als Calvijn, aangeeft dat je je pas achteraf moet afvragen waarom de één het evangelie aanneemt en de ander niet. Om te beginnen is er dus gewoon de oproep tot geloof. Je benadert iemand dus niet met de verkiezingsleer, maar met de oproep tot bekering. Als je gelooft mag je er vervolgens zeker van zijn dat je door God uitverkoren bent.

Ds. Veldhuizen heeft hier in een preek een heel mooi voorbeeld bij gebruikt.

Wanneer je op een donkere, eenzame weg in de Flevopolder loopt en er komt je een auto met groot licht tegemoet, dan is dat licht verblindend!! Maar voor de bestuurder van die auto is het dat licht een weldaad!!

Zo is het ook met de verkiezing... Je moet er niet tegenin kijken, maar er achter staan.... Je moet niet met de verkiezing beginnen, maar je mag erin eindigen!!

De Dordtse vaders gaan daarna heel duidelijk in tegen de leer dat God mensen uitkiest op vooruitgezien geloof. Er is niets in de mens te vinden op grond waarvan God hem zou verkiezen. Zou dit wel het geval zijn, dan zou dit ten koste gaan van Gods genade. De mens wordt behouden omdat God het wil en niet omdat mensen het zelf willen. God kijkt niet naar wat wij mensen Hem te bieden hebben. Gelukkig niet!!!!

De verkiezing van God is dus onvoorwaardelijk maar zij is ook onveranderlijk. Want God is onveranderlijk. Het gevolg hiervan is dat de verkorenen nooit verworpen kunnen worden en dat hun aantal nooit verminderd kan worden. Nu wordt langzaam zichtbaar dat deze leer inderdaad tot doel heeft de heiligen te troosten. Men kan nu zeker zijn van het heil. Dit ligt immers niet langer bij de mens, die ontrouw is, maar bij God, die trouw is en niet loslaat het werk wat Zijn hand begon (Filp 1:6).

De remonstranten hadden onder andere als kritiek dat men door deze leer goddeloos zou gaan leven. Want wat men ook doet als uitverkorene, men is toch behouden. Je kunt er dus lekker op aanzondigen. Nee zeggen de Dordtse vaders. Deze leer is juist een stimulans om een dankbaar en heilig te leven als antwoord op de Gods verkiezende liefde.

Het **tweede hoofdstuk** heeft als titel: **Van de dood van Christus, en de verlossing van de mensen door deze.**

Hierin verwoordt de Synode de gereformeerde **rechtvaardigingsleer**, die leert dat God niet alleen barmhartig maar ook rechtvaardig is. De rechtvaardigheid van God eist dat de zonde van de mens gestraft wordt. Hieraan is **door Christus voldaan**. Zijn lijden en sterven heeft voor ons **verzoening** gebracht. Waardoor wij in Christus rechtvaardig voor God mogen staan. De verkondiging van dit evangelie moet mensen oproepen tot geloof en bekering. Weer laat de Synode zien dat zij het belangrijk vindt dat men eerst spreekt over Gods evangelie en pas daarna over de verkiezing, want pas aan het eind van het hoofdstuk zeggen de leerregels dat het geloof in Christus een gave van God is.

De hoofdstukken 3 en 4 zijn door de synode samengevoegd onder de titel:

Van de verdorvenheid van de mens en bekering tot God, en de manier waarop dit gebeurt.

De synode wil hier duidelijk aangeven dat het niet alleen de schuld van de satan was dat de mens viel, maar dat het ook uit eigen vrije wil heeft plaatsgevonden. Vervolgens leert men de erfzonde en dat de mens hierdoor niet in staat is tot enig zaligmakend goed. Net als Calvijn leren de leerregels ons dat de mens na de zondeval nog wel enig besef van goed en kwaad heeft overgehouden. Daardoor is de mens niet te verontschuldigen en zondigt hij tegen beter weten in. Maar wat de mens zelf niet kan bewerken wil God bewerken door zijn Heilige Geest en het Woord. Als God het evangelie laat verkondigen roept hij allen die het horen. Hij wil niets liever dan dat mensen tot Hem komen en belooft ieder die komt rust van de ziel en het eeuwige leven. Omdat de mens sinds de zondeval geen vrije wil meer heeft, is het alleen omdat God het wil dat mensen komen.

De leerregels roepen op om voor de mensen die nog niet geroepen zijn te bidden.

Dan komen we bij het **viijfde** en laatste **hoofdstuk. De volharding der heiligen.**

Hier blijkt vooral de troost die uit de leer van de synode volgt. Dit is dan ook meteen het zwakke punt van de remonstranten. Want wanneer het heil niet helemaal afhangt van Gods genade (wanneer genade niet voor de volle 100% genade is), maar bijvoorbeeld afhangt van het geloof van een mens, kan een mens nooit zeker zijn van het heil. Een gelovige kan volgens de remonstranten zijn geloof dan ook weer verliezen.

Als een christen uit eigen kracht zou strijden, zou hij kunnen vallen. Maar God bewaart de gelovige tot het einde toe. Omdat de onveranderlijkheid van de verkiezing en de betrouwbaarheid van de rechtvaardiging bij God liggen mogen wij zeker zijn van ons heil. Wij voelen die zekerheid misschien niet altijd. Maar Gods beloften blijven staan. Als wij ontrouw zijn, God is trouw. God houdt ons vast, wat er ook gebeurt. In Hem ligt onze zekerheid. En dat is een troost, die ik persoonlijk niet zou willen missen!!!

Doordat de Dordtse Leerregels geschreven zijn tegen de Remonstranten is het evenwicht soms zoek. In de Bijbel zelf vind je een mooi evenwicht. Aan de ene kant de oproep tot het geloof, de oproep om te volharden en niet te vallen. Aan de andere kant de vertroosting dat zowel het geloof als het volharden een gave van God zijn en we mogen rusten in het volbrachte werk van Christus.

Ik hoorde hier een heel mooi voorbeeld bij:

Als ik met een kind langs het water loop zeg ik: Pas op, niet te dicht bij het water lopen hoor, want straks val je erin en dan verdrink je. Is het waar wat ik zeg?

Ja => als een klein kind in het water valt verdrinkt het

Nee => ik spring er natuurlijk achteraan.

Maar je zegt niet tegen dat kind. "Ga jij maar lekker bij het water lopen hoor. Als je erin valt spring ik er wel achteraan.

Zo zegt God ook niet. Ga jij maar lekker met de zonde spelen, ik herstel je wel weer hoor.

Tot slot!

Als u worstelt met vragen met betrekking tot deze leer, wil ik u een paar dingen meegeven. Ze staan ook op de achterkant van het blad wat u straks mee kunt pakken.

- De worsteling die u doormaakt is een worsteling van een kind van God. U wordt aangevochten omdat u een kind van God bent. Waarom zou de satan anders zoveel moeite doen. Een mens die niet gelooft, kent deze geloofsworsteling niet.
- Jezus zegt in Joh 14:2 In het huis van Mijn Vader zijn **veel** woningen; als dat niet *zo was*, zou Ik het u gezegd hebben; Ik ga heen om plaats voor u gereed te maken. Er zijn dus vele plaatsen, waarom dan niet voor u?
- Jezus laat zijn schapen niet uit zijn hand rukken. U bent en blijft van Hem en daar zal niets of niemand iets aan veranderen.
Johannes 10:27-29
27 *Mijn schapen horen mijn stem en Ik ken ze en zij volgen Mij.*
28 *En Ik geef hun eeuwig leven, en zij zullen geenszins verloren gaan in eeuwigheid en niemand zal ze rukken uit mijn hand.*
29 *Mijn Vader die ze Mij heeft gegeven, is groter dan allen, en niemand kan ze rukken uit de hand van mijn Vader.*
- Jezus bidt voor ons dat ons geloof niet ophoudt.
Luc 22:31-32
31 En de Heere zei: Simon, Simon, zie, ode satan heeft u allen opgeëist om te ziften als de tarwe.
32 **Maar Ik heb voor u gebeden dat uw geloof niet ophoudt.** En u, als u eens bekeerd bent, versterk dan uw broeders.
- Het geloof is een gave van God. Dus geen verdienste van ons. Al vind je jezelf nog zo'n zwakke gelovige. God heeft je Zijn HG als onderpand gegeven. Als teken dat God zegt. Jij bent en blijft van Mij!!
De HG is een onderpand! In het moderne Grieks is dat nu het woord voor een verlovingsring. Een man zegt daarmee "Ik beloof je hiermee, ik doe de belofte, dat ik je trouw blijf en dat je mijn vrouw wordt."
Vaak lijkt er bij ons helemaal niets verandert. Maar het onderpand zegt, straks krijg je het allemaal. In beginsel heb je het. Je bent al een kind van God. Je bent al mede erfgenaam. En straks krijg je het ook ten volle. En het zal zijn tot lof van zijn heerlijkheid. God zal ermee geëerd worden.
- Als u ernaar verlangt om een kind van God te zijn of als u ernaar verlangt heilig voor Hem te leven of bij al deze dingen zegt "och dat het toch ook voor mij mocht zijn". Dan is God met U aan het werk, want Hij werkt het willen en het werken. (Filp 2:13) En dan mag u op de beloften bouwen dat Hij niet loslaat het werk dat zijn hand begon. (Filp 1:6)

Ik bid dat de Heilige Geest u deze Bijbelteksten te binnen zal laten schieten op de momenten dat u het om wat voor reden dan ook nodig heeft.

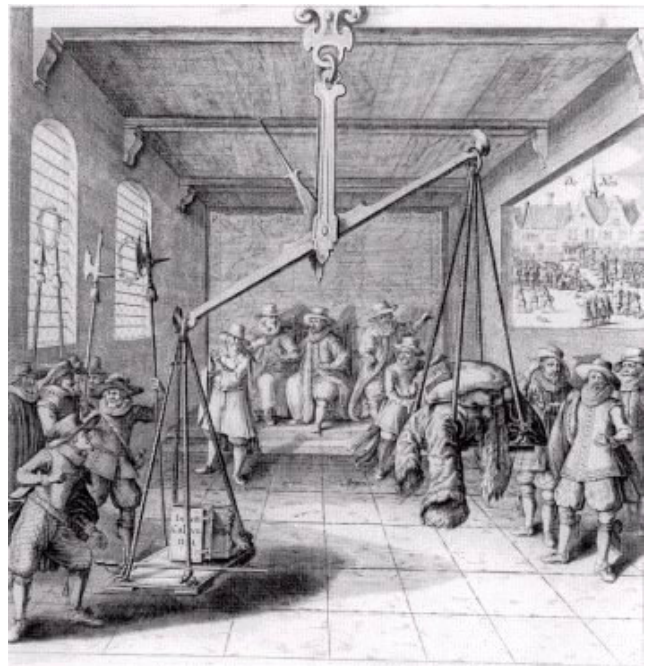
Dordt in 't kort

Vragen

1. De Synode geeft in de inleiding van de Dordtse Leerregels aan dat zij Gods bewaring en trouw zien in het feit dat de kerk nog steeds bestaat en dwalingen op tijd werden gesignaleerd.
 - a) Welke dwalingen binnen de kerk bedreigen volgens u vandaag de dag de kerk?
 - b) Ziet u ook binnen de PKN nog steeds Gods bewarende hand?
 - c) Maakt u zich zorgen om de PKN? En om uw eigen gemeente?
2. Begrijpt u waar het de contra-remonstranten ten diepste om ging en waarom ze niet wilden dat de leer van de remonstranten binnen de kerk werd geleerd? Vinden we de leer van de remonstranten vandaag nog terug?
3. Vindt u het belangrijk dat wij nu nog deze belijdenisgeschriften hebben en onze predikanten deze moeten ondertekenen?
4. Wat zou u tegen iemand zeggen die worstelt met de verkiezingsleer?
5. De Dordtse vaders vinden dat de verkiezing u tot dankbaarheid mag brengen. Hoe ervaart u dat?
6. In de Bijbel is sprake van een evenwicht. Je bent voor 100% verantwoordelijk, maar tegelijkertijd voor 100% afhankelijk. Wat betekent dit in je eigen leven en wat betekent dit voor de boodschap die je aan anderen mag brengen?
7. Hoe komt het dat je soms in de kerk zo weinig zekerheid tegen komt? Hoe kan dat anders worden?

Hollantsche Transformatie Door Joost van den Vondel

Gommer en Armijn te Hoof
Dongen om het recht geloof,
Yeders in-gebracht bescheijt
In de Weech-schael wert geleyt.
Docter Gommer arme knecht
Haddet met den eersten slecht,
Mits den schranderen Armijn
Tegen Beza en Calvijn
Ley den Rock van d'Advocaet,
en de Kussens van den Raet,
En het breijn dat geensins scheen
Ydel van gesonde reën,
Brieven die vermelden plat
'tHeylich recht van elcke Stadt.
Gommer sach vast hier en gins
Tot so lang mijn Heer de Prins
Gommers syd' die boven hing,
Trooste met sijn stale Kling
Die so swaer was van gewicht,
Dat al 't ander viel te licht.
Doen aenbad elck Gommers pop
En Armijn die kreech de Schop.

HOLLANTSCH E TRANSFORMATIE.

 Gommer en Armijn te Hoof
Dongen om het recht Geloof.
Yders ingebracht bescheijt
In de weegh-schael wert geleyt.
Docter *Gommer* arme knecht
haddet met den eersten slecht;
Mits den schranderen *Armijn*
Tegen *Beza* en *Calvijn*
Ley den Rock van d' Advocaet,
En de Kussens van den Raet,
En het breyn dat geensins scheen

Ydel van gefonde reën.
Brieven die vermelden plat
't Heyligh Recht van elcke Stadt.
Gommer sach valt heen en gins,
Tot zoo langh mijn Heer de *Prins*
Gommers syd' (die boven hing)
Troosten met sijn stale Kling,
Die zoo swaer was van gewicht,
Dat al 't ander viel te licht.
Doen aen-bad elck *Gommers* Pop,
En *Armijn* die kreegh de schop.

In zijn eerste hekeldicht (1618) beschrijft

Vondel de kerkelijke strijd tussen remonstranten en contra-remonstranten met het beeld van een weeg-schaal. De leidsman van de contraremonstranten, Gomar, legt aan de ene kant zijn gewicht in de schaal, terwijl de voorman van de remonstranten, Arminius, hetzelfde doet aan de andere kant. In eerste instantie lijkt de weegschaal uit te slaan ten gunste van de remonstranten, die niet alleen argumenten tegen de pre-destinatieleer van Beza en Calvijn (de auteurs van de predestinatieleer van de contraremonstranten) in-brachten, maar zich ook verzekerd wisten van de steun van landsadvocaat Johan van Oldenbarnevelt en van de Hoge Raad van het gewest Holland. Verder konden de remonstranten in steden waar ze in de vroedschap de overhand hadden rekenen op de militaire steun van de waardgelders. Dit waren soldaten in dienst van de stad, die niet vielen onder de bevoegdheid van de opperbevelhebber van het leger, Prins Maurits. Hij is uiteindelijk wel degene die de doorslag geeft in het geschil door zijn zwaard aan de kant van Gomar in de weegschaal te leggen. Dat zwaard was volgens Vondel zo zwaar, dat al het andere daarbij in het niet viel.

Als u worstelt met vragen met betrekking tot de verkiezingsleer, wil ik u een paar dingen meegeven.

- De worsteling die u doormaakt is een worsteling van een kind van God. U wordt aangevochten omdat u een kind van God bent. Waarom zou de satan anders zoveel moeite doen. Een mens die niet gelooft, kent deze geloofsworsteling niet.
- Jezus zegt in Joh 14:2 In het huis van Mijn Vader zijn **veel** woningen; als dat niet *zo was*, zou Ik het u gezegd hebben; Ik ga heen om plaats voor u gereed te maken. Er zijn dus vele plaatsen, waarom dan niet voor u?
- Jezus laat zijn schapen niet uit zijn hand rukken. U bent en blijft van Hem en daar zal niets of niemand iets aan veranderen.

Johannes 10:27-29

27 Mijn schapen horen mijn stem en Ik ken ze en zij volgen Mij.

28 En Ik geef hun eeuwig leven, en zij zullen geenszins verloren gaan in eeuwigheid en niemand zal ze rukken uit mijn hand.

29 Mijn Vader die ze Mij heeft gegeven, is groter dan allen, en niemand kan ze rukken uit de hand van mijn Vader.

- Jezus bidt voor ons dat ons geloof niet ophoudt.

Luc 22:31-32

31 En de Heere zei: Simon, Simon, zie, ode satan heeft u allen opgeëist om te ziften als de tarwe.

32 **Maar Ik heb voor u gebeden dat uw geloof niet ophoudt.** En u, als u eens bekeerd bent, versterk dan uw broeders.

- Het geloof is een gave van God. Dus geen verdienste van ons. Al vind je jezelf nog zo'n zwakke gelovige. God heeft je Zijn HG als onderpand gegeven. Als teken dat God zegt. Jij bent en blijft van Mij!!

De HG is een onderpand! In het moderne Grieks is dat nu het woord voor een verlovingsring. Een man zegt daarmee "Ik beloof je hiermee, ik doe de belofte, dat ik je trouw blijf en dat je mijn vrouw wordt."

Vaak lijkt er bij ons helemaal niets verandert. Ook wij lijden mee met de schepping. Maar het onderpand zegt, straks krijg je het allemaal. In beginsel heb je het. Je bent al een kind van God. Je bent al mede erfgenaam. En straks krijg je het ook ten volle. En het zal zijn tot lof van zijn heerlijkheid. God zal ermee geëerd worden.

- Als u ernaar verlangt om een kind van God te zijn of als u ernaar verlangt heilig voor Hem te leven of bij al deze dingen zegt "och dat het toch ook voor mij mocht zijn". Dan is God met U aan het werk, want Hij werkt het willen en het werken. (Filp 2:13) En dan mag u op de beloften bouwen dat Hij niet loslaat het werk dat zijn hand begon. (Filp 1:6)